

Sprawozdanie merytoryczne z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2024

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Tomaszów Lubelski, został przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/412/2023 z dnia 31 marca 2023 roku przez Radę Gminy Tomaszów Lubelski, obejmuje działania na lata 2023-2026.

Realizację programu koordynuje Pełnomocnik Wójta Tomaszów Lubelski ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. Program realizowany jest we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tomaszowie Lubelskim oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim, Poradnią Odwykową „Psycho – Med.”, Sądem Rejonowym, placówkami oświaty i kultury z terenu gminy Tomaszów Lubelski.

Głównym założeniem Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, integracja społeczna i zawodowa osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację programu. Jest to możliwe przez rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, zgodnie z obowiązującymi zapisami Narodowego Funduszu Zdrowia i wytycznymi rekomendowanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. W/w Program zakłada nie tylko zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych, ale również przemocy poprzez szeroko rozwiniętą profilaktykę oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie a także zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z nimi.

W ramach realizacji Programu podjęto działania w obszarach :

- Edukacja, Promocja zdrowia i Kształcenie Kadr poprzez działania informacyjno-edukacyjne promujące zdrowy styl życia, dystrybucję ulotek i broszur oraz rozpowszechnianie informacji na temat dostępnych form bezpłatnej pomocy specjalistycznej dla mieszkańców gminy.

Podczas obchodów gminno-parafialnych dożynek w Łaszczówce Kolonii, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tomaszowie Lubelskim wraz z Pełnomocnikiem Wójta Gminy ds. profilaktyki obecni byli ze swoim stoiskiem edukacyjno-profilaktycznym. Promowano działania i prace Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Komisji, a także Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy z siedzibą przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogóźnie.

Propagowano m.in. realizowane lokalne kapanie, celem akcji było zwrócenie społeczności lokalnej na problem przemocy domowej, szkodliwości spożywania alkoholu, dopalaczy i narkotyków, trzeźwości na drogach, uzależnień behawioralnych czy też spożywania alkoholu przez kobiety w okresie ciąży. Każdy zainteresowany mógł otrzymać materiały edukacyjno – profilaktyczne, a także zasięgnąć szczegółowych informacji na temat pracy Komisji i Zespołu, oraz oferty bezpłatnego poradnictwa w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym.

Troje członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skorzystało z bezpłatnego wyjazdowego szkolenia, gdzie nabyli wiedzę o zmieniających się przepisach dotyczących obszaru uzależnień i przemocy i podnieśli swoje kompetencje w zakresie w/w tematyki.

- **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych dla dzieci i młodzieży** - Szkoły realizowały działania edukacyjno-profilaktyczne w ramach godzin wychowawczych i spotkań z rodzicami w ramach wywiadówek szkolnych.

W Szkole Podstawowej w Podhorcach od 2023 roku realizowany jest program profilaktyczno- rozwojowy „EduLyke”. Jest to program dla klas 4-8 i jest to program profilaktyki uzależnień i kształtowania umiejętności psychospołecznych i wiedzy na temat rozwoju , wsparcia dzieci i dorosłych. Ma on na celu zwiększenie świadomości na temat zachowań szkodliwych dla zdrowia, wzmocnienie odporności psychicznej uczniów i poczucia sensu poprzez wsparcie rozwoju umiejętności społecznych, promocję zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień oraz poprawę jakości życia i relacji interpersonalnych.

W październiku 2024 roku w szkołach podstawowych na terenie Gminy Tomaszów Lubelski odbyły się przedstawienia Teatru Magiczna Scena. Uczniowie klas 4-8 ze szkół w Sabaudii, Majdanie Górnym, Podhorcach oraz w Łaszczówce i w Pasiekach wraz z nauczycielami, mieli możliwość wziąć udział w spektaklu pt. „Pułapki Sieci”, który realizował program profilaktyczny i składał się z formy teatralnej oraz pogadanki. Spektakl profilaktyczny poruszał tematykę uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym m. in. narkotyków i dopalaczy oraz tematykę cyberprzemocy, relacji rówieśniczych i relacji z dorosłymi czyli z rodzicami, opiekunami. Przedstawienia spotkały się z pozytywnym odbiorem ze strony uczniów i niosły ze sobą wartościowy przekaz w kwestiach związanych z bezpieczeństwem w internecie oraz wpływem grupy rówieśniczej na zachowania młodych ludzi i niebezpieczeństw dotyczących zażywania substancji psychoaktywnych.

- **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz związanych z tematyką przemocy** - Zadania realizowane były głównie w ramach dofinansowania pracy Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Punkt Informacyjno - Konsultacyjny świadczy usługi stacjonarnie w każdą środę miesiąca w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogóźnie, jego główną funkcją jest udzielanie osobom i rodzinom, u których występują problemy uzależnień i przemocy, pomocy psychospołecznej i prawnej. Mieszkańcy Gminy Tomaszów Lubelski mogą w ramach działalności Punktu skorzystać z bezpłatnych porad z zakresu problematyki rodzinnej, socjalnej, prawnej oraz psychologicznej i skonsultować problemy ze specjalistami czyli pracownikiem socjalnym, prawnikiem oraz psychologiem. W ramach działalności Punktu można skorzystać z : konsultacji i pomocy prawnej, konsultacji i porad psychologicznych i socjalnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie trudności rodzinnych, oraz sytuacji związanych z kryzysem psychicznym, uzyskać informacje na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu miasta i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów Punktu Konsultacyjnego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obraduje w siedzibie GOPS w Tomaszowie Lubelskim. Czteroosobowa Komisja na posiedzeniach spotyka się w celu m.in.: podejmowania przez GKRPA czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych, przeprowadzania rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe, kompleksowego opracowania dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim, zlecania do wykonania opinii przez biegłych, inicjowania i prowadzenia działań profilaktycznych, opiniowania lokalizacji punktów sprzedaży napojów

alkoholowych, inicjowania działań związanych z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Efektom realizacji działań Programu jest:

- przekazanie wiedzy mieszkańcom gminy na temat profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych,
- promowanie zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec patologii, szczególnie używania alkoholu, czy stosowania przemocy,
- podniesienie świadomości mieszkańców na temat zagrożeń i negatywnych skutków związanych z używaniem alkoholu, narkotyków, przemocy,
- zwiększenie samoświadomości w zakresie pełnienia roli rodzicielskiej, zachęcanie do budowania głębszych relacji z dziećmi dających poczucie zadowolenia i bliskości,
- nauka rozpoznawania u dzieci i młodzieży zachowań i sytuacji ryzykownych, przygotowanie do podejmowania racjonalnych wyborów,
- wzmocnienie poczucia własnej wartości u dzieci i młodzieży, rozbudzenie dążenia do poszukiwania własnych pasji i zainteresowań,
- zapewnienie dostępności do wieloaspektowej i interdyscyplinarnej pomocy dla osób uwikłanych w przemoc i uzależnienia, przez co w znacznej mierze zmniejsza skutki tych negatywnych zjawisk oraz wpływa na poprawę funkcjonowania, klienci otrzymują wieloaspektowe wsparcie, rzetelną i fachową informację oraz w miarę potrzeb skierowanie do pomocy świadczonej w innych formach,
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych osób poddanych oddziaływaniom w ramach poradnictwa i terapii poprzez poprawę stanu psychicznego i podjęcie działań zmieniających ich sytuację,
- wspieranie procesu trzeźwienia osób uzależnionych od alkoholu, podniesienie kompetencji osób pracujących w obszarze uzależnień i przemocy.

Na realizację Programu zaplanowano w roku 2024 środki finansowe w łącznej wysokości 124 800,00 złotych. Na realizację zadań programu wydatkowano kwotę 104 059,79 złotych. Pozostałe środki zostaną przekazane na realizację zadań w 2025 roku.

Na realizację zadań Programu przeznaczone są środki uzyskiwane z dochodów Gminy, głównie pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ze środków pochodzących z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła 90 660,37 złotych, natomiast środki uzyskane z opłaty uzyskanej od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml wyniosły 17 602,21 złotych. Szczegółowe kwoty wydatków na realizację programu zostały przedstawione w sprawozdaniu budżetowym gminy.

Sprawozdanie sporządziła - Pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii- Anna Jankowska

W załączeniu :

- 1.Sprawozdanie z działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego za rok 2024.
- 2.Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za rok 2024

Sprawozdanie z działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego za rok 2024

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny prowadzi swoją działalność w ramach realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

PIK świadczy bezpłatne usługi w formie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, rodzinnego i socjalnego raz w tygodniu, w każdą środę miesiąca. Pracownicy PIK zatrudnieni byli na umowę zlecenie. Pracownik socjalny i radca prawny świadczyli dyżur w wymiarze – 8/10 godz. w miesiącu, psycholog w wymiarze 4 godz. w miesiącu. W ramach PIK udzielano wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc domową.

Wśród spraw z jakimi zgłaszały się osoby zainteresowane pomocą i wsparciem dominowały:

- sprawy alimentacyjne
- sprawy majątkowe i spadkowe
- sprawy rodzinne i opiekuńcze
- sprawy związane z przemocą i uzależnieniami
- sprawy dot. uprawnień i świadczeń z pomocy społecznej oraz systemu zabezpieczenia społecznego
- sprawy dot. odwołania od orzeczenia Komisji o stopniu niepełnosprawności

W roku 2024 z poradnictwa w PIK skorzystało 36 osób w tym 6 osób z problemem przemocy, zainteresowanym udzielono 114 porad.

- w formie poradnictwa prawnego: dla 28 osób w tym 5 - osób doświadczających przemocy i 1 – os. stosującej przemoc domową udzielono 40 porad, w tym udzielono 6 porad dotyczących przemocy i uzależnień, przeważały sprawy rodzinne tj. alimentacyjne, majątkowe oraz rodzinne,
- w formie poradnictwa socjalnego i rodzinnego: dla 15 osób w tym 4 osób doznających przemocy domowej udzielono 3 porad rodzinnych i 26 porad socjalnych, w tym 14 porad dotyczących przemocy, przeważały sprawy rodzinne, opiekuńcze oraz socjalne,
- w formie poradnictwa psychologicznego: dla 12 osób w tym 4 osób doświadczających przemocy, udzielono 45 porad dotyczących spraw rodzinnych i opiekuńczo-wychowawczych, w tym 19 porad dotyczących uzależnienia.

Sporządziła : Justyna Hołojuch